

מבוא

דולפינים הם יונקים שסיקרנו את המין האנושי מאז ומתמיד, הם אהובים על האדם עד מאוד ואף גם דומים לבני אדם בצורה בלתי רגילה מבחינה קוגניטיבית.

לדולפינים יש אינטליגנציה גבוהה ומתאפיינת ביכולות רבות כגון יכולת לתכנן קדימה את ההתנהגות שלהם, לזהות את עצמם במראה שזה דבר שיוחס לבני אדם בלבד, להפיק צלילים וקולות שעוזרים להם לאתר אחד את השני וכל אובייקט אחר שרק ירצו בתוך המים.

הקולות וגלי האולטרה-סאונד שהם מפיקים נתגלו כיעילים בטיפול בבני אדם וזה מעורר השראה בכל עולם המדע והרפואה לנסות ולהבין כיצד זה עובד והאם ניתן לסנתז את הצלילים הללו בכדי לעזור למטופלים רבים בכל העולם ללא נוכחות של דולפינים.

חוקרים טוענים כי לדולפינים יש שפה משלהם, שהם יכולים לנהל שיחה בינם לבין עצמם ואף עם בני אדם, מחקרים הראו כי אכן יש להם יכולת להבין ולקלוט כאשר מלמדים אותם שפה רגילה ושפת הסמנים. ייתכן מאוד כי הם קרובים לפענח האם הדולפינים אכן משתמשים בשפה משלהם.

הדולפינים הם בעלי אופי אמפאטי וידידותי מאוד, הם נמשכים לבני אדם ונהנים מנוכחותם וייתכן מאוד שכמו שהאדם חוקר את הדולפינים, כך הדולפינים חוקרים ולומדים את האדם. הדולפינים זכו לכבד לא מעט בתרבות האנושית, במדיה, במוזיקה, באומנות ובספרות. במקרים רבים הדולפינים שימשו כמטאפורה לסימן של חופש, שלום ואהבה ללא תנאים.

בעבודה זו אסקור את האינטליגנציה של הדולפינים על כל גווניה ואת האיכויות של הדולפין, אחד היונקים המופלאים ביותר בעולם. אחקור את שאלת מערכת הצלילים המורכבים שמפיקים הדולפינים ואת היכולות האצילות שלהם.

1. דולפינים ואינטליגנציה

דולפינים הם יונקים השייכים למשפחת הלווייתנאים (Cetacea), המכילה גם את הלווייתנים והפוקניים. ממשפחת הדולפינים, בני האדם מכירים בעיקר את זן ה**דולפינו** (bottlenose dolphin) למרות שיש למעלה משלושים זנים של דולפינים.

דולפינים זהים לבני אדם בכמה דברים, חלק מהם זה חיים, מודעות ורגשות שליליים וחיוניים. עניין הרגשות המיוחס לדולפינים עומד בסימן שאלה, כיצד אנו מגדירים אינטליגנציה? יש אלה שיאמרו שאינטליגנציה זו הטכנולוגיה בכבודה ובעצמה, אך יש כאלה שיאמרו שהאינטליגנציה זו היכולת לשפר את הטכנולוגיה ולשלב אותה בחברה, כמו סופר המדע הבדיוני אייזק אסימוב.

אינטליגנציה מורכבת מכמה מרכיבים, כמו זיכרון, תפישה, תובנות וכו'. לאורך השנים, נושא היכולות הקוגניטיביות של הדולפינים העסיק רבות את החוקרים. כתבו על הדולפינים בספרים, עשו עליהם סרטים, הציגו גם עובדות וגם השערות לגבי הדולפינים. היו גם לא מעט מיתוסים ופנטזיות על דולפינים והכל עדיין בגדר תהיה.

החוקר ג'ון לילי כינה את הדולפינים "בני האדם של הים"¹ והוא ציין שיש להם מוחות מורכבים ושהם דוברים שפה משלהם, יתרה מכך, הוא הציע במאמרו משנת 1978 שלדולפינים יש אפשרות לתקשר בעזרת טלפתיה, שיש להם מודעות עצמית ותרבות שלמה משלהם.

לילי הוסיף והזכיר כי לדולפינים יש שפה "קולית" שבעזרתה הם מתקשרים אחד עם השני על אירועי העבר והעתיד. השפה הזו מורכבת משריקות מתוחכמות עד מאוד ומצלילים שאנו קוראים להם "קליקים". אין כל הוכחה לכך שהשפה הקולית של הדולפינים מאפשרת להם לחשוב צורה של "מילים" או "תמונות", אך חוקרים הציעו כי המוח של הדולפינים מאפשר להם לעבד את התמונות והצלילים לתבניות זמניות וכל זאת בתנאי שלדולפינים יש כישורים קוגניטיביים המתמחים בנושא הזה.

¹ Fraser, John. , Reiss, Diana. , Boyle, Paul. , Lemcke, Katherine. , Sickler, Jessica. , Elliott, Elizabeth. , Newman, Barbara. , Gruber, Sarah. , "Dolphins in Popular Literature and Media", Society & Animals, Volume 14, Issue 4, 2006, pp 321 – 349.